МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2019

ББК 81.0
С91
УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:
Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2019 року, Рівне. – 190, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 28.02.2019 р.).

До збірника увійшли матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Байло Ю. В. ***6***
Антропоцентризм як провідний принцип відтворення світу свідомістю людини (на матеріалі англійських термінів військової справи)

Левчук П. Г. ***10***
Українська мова у школах Кракова

Михальчук Н. О., Примачок Л. Л. ***14***
Теоретико-методологічні засади становлення професійної рефлексії майбутніх фахівців

Потапчук С. С. ***46***
Зіставний аналіз лінгвокультурних концептів у сучасному мовознавстві

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Афанас'єва Л. В. ***49***
Лінгвістична теорія емоцій

Бігунов Д.О. ***52***
До питання «мовленнєві стратегії та тактики»

Гончарук Р. А. ***56***
Expressive Syntax in der Poesie

Івашкевич Е. Е. ***60***
To the Problem of Studying Narrative Levels of Graphic Novels

Калініченко М. М. ***67***
Популярна гумористична література США 1800-х років

Сербіна Т. Г. ***72***
Ирония и подтекст как формы непрямой коммуникации в газете

Щербачук Н. П. ***80***
Співвідношення простих ускладнених речень у репліці-запитанні і репліці-відповіді

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антоненко Н.Є. ***81***
English for Specific Purposes: Course Design

Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О. ***88***
Використання відеоматеріалів у навчанні іноземної мови

Вєтрова І. М. ***94***
Нові підходи у формуванні методичних умінь учителя іноземної мови

Гнатюк Н. Є., Книш Т. В. ***98***
Деякі аспекти формування іншомовних лексичних навичок у студентів немовних спеціальностей на сучасному етапі

Заніздра О. А. ***100***
Використання тестування у навчанні іноземним мовам в технічному вищому навчальному закладі

Зубілевич М. І., Фінчук Г. В. ***102***
До питання використання інноваційних технологій при вивченні англійської мови

Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О. ***107***
Social Intelligence of a Teacher as a Complex of Intellectual Characteristics

Мороз М. С. ***120***
Rôle de l'enseignant. Enseignement centré sur l'apprentissage de langue et l'enseignement centré sur les besoins des apprenants dans l'éclectisme méthodologique d'aujourd'hui

Мунтян А. О., Шпак І. В. ***125***
The Advantages of the Project Method for a Foreign Language Learning

Ніколайчук Г.І. ***130***
Форми та методи навчання німецької мови у дошкільних закладах

Погуляєва М. С. ***132***
Інноваційні практики вдосконалення професійної компетентності вчителів

Скубченко Д. О. ***135***
Eine gehirngerechte Methode für das Fremdsprachenlernen

Смирнова М. Л. ***137***
Medien als Motivationsschub für den Erwerb einer Fremdsprache

Федоришин О. П. ***140***
Socializing Students with Disabilities in Canadian Schools

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Білоус Т. М. ***144***
Effective teaching methods directed to IC formation

Гронь Л. В., Гронь В. М. ***147***
Навчання монологу-роздуму студентів мовних спеціальностей вищих закладів освіти

Забіяка І. М. ***156***
Проектна технологія у вивченні іноземної мови в процесі магістерської підготовки

Ковальчук О.М. ***158***
Інноваційний вектор підготовки майбутніх філологів

Маккрола Дж. Ч. ***162***
Improving Listening Comprehension: Videos with Subtitles

Момотюк С. І. ***166***
Apports des TIC (Technologies de l'information et de la communication) dans l'enseignement-apprentissage des langues en Ukraine. Place des cours en ligne et applications mobiles dans l'aquisition d'une langue étrangère

Мосіна Ю. С. ***169***
Чи є недоліки у використанні інтерактивної дошки?

Пархоменко О. Т. ***172***
Комп'ютерні технології та інтернет-ресурси у процесі навчання іноземних мов

Перерва К.М. ***175***
The Concept of Situated Language Learning

Федоришина В. О. ***178***
The Canadian Public School System

Шевчук А. В. ***184***
Лексикографічна компетенція як складник мовної культури студента

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ ***188***

2. Genette G. Narrative Discourse. An Essay in Method. Trans / Gerard Genette. – New York : Cornell University Press, 1980. – 136 p.

3. McCloud S. Understanding Comics. The Invisible Art / Scott McCloud. – New York : HarperCollins, 1993. – 220 p.

4. Moore A. & Gibbons D. Watchmen / Alan Moore & Dave Gibbons. – London : Titan Books (DC Comics), 1987. – 108 p.

Михайло Калініченко

м. Рівне (Україна)

ПОПУЛЯРНА ГУМОРИСТИЧНА ЛІТЕРАТУРА США 1800-Х РОКІВ

Величезний масив гумористичних творів, видрукуваних у Америці першої половини XIX сторіччя, поділявся на дві гранично відмінні частини. Перша з них – «високочолий» інтелектуальний гумор авторів Нової Англії. Інша – що виникла на просторах прикордонної західної глибинки – Фронтиру – увібрала в себе дикунський демократизм і невирішувальні протиріччя національного буття.

Свого часу це помітила професор Констанція Роурк. У фундаментальній праці «American Humor: A Study of the National Character» вона виокремила стилістично стриманий «благородний гумор», зорієнтований на естетичні моделі рафінованих жартів британських письменників. Представники цього напрямку (Чарльз Августус Дейвіс, Олівер Венделл Голмс, Джеймс Расселл Ловелл та ін.) намагалися репрезентувати демократичний хаос соціально-політичного життя молодої американської республіки з позицій раціоналізму і усталеної моральності [2, с. 18].

Головним конкурентами «благородних» письменників Нової Англії на ринку національної друкованої продукції були популярні літератори-сміхотворці – фундатори жорстокого і гротескового гумору Фронтиру. Цей страхітливий гумор послідовно знищував – підривав усі соціальні, моральні й релігійні цінності, вдаючись до нестримного глузування над ними. Стереотипними персонажами дикунських розважальних творів популярних

авторів поставав новочасний демократичний герой, який покладалася на свою інстинктивну звірячу жорстокість і безсоромну підступність заради виживання у дивовижному і страшному світі прикордонних територій. Саме цей різновид американського гумору впродовж 1830–1840-х років отримав беззастережну перемогу над іншими напрямами і справив величезний вплив на становлення національної літератури Сполучених Штатів доби романтизму.

У 1839-му році у популярному виданні «The Crockett Almanac» («Альманах Дейві Крокета»), яке спеціалізувалося на гумористичних оповіданнях про життя і пригоди мешканців прирубіжних земель, після невеличкої редакційної передмови, у котрій передплатникам обіцяли, що на сторінках видання на них чекають розповіді про «сущі страховиддя», «безстидні походеньки» і «кровопролитні побоїща», було представлено жартівливе звернення до шанувальників американського «благородного» гумору, котре відверто глузувало з читацьких очікувань: «А зараз, мої дорогенькі, я сподіваюсь, що ви будете задоволені усім, що ви тут знайдете. Якщо ж ні, тоді вам доведеться підняти свої пихаті дупи і вимітатися геть звідси!» [ ]. До цього тексту додавалася красномовна ілюстрація, на якій страшна стара баба (під її фігурою був розміщений пояснювальний надпис – «Автор») мітлою турила зі своєї дерев'яної хатини добре одягнутого чоловіка, котрий, вірогідно, репрезентував читача-джентльмена, незвиклого до подібних літературних грубощів. У центрі малюнку, над дверима оселі войовничої старої, викрашалася фраза «NO TRUST».

Безпосереднє звернення до текстів інших популярних творів Фронтиру (гумористичних байок з «альманахів» Дейві Крокета, сміховинних оповідань, присвячених дикунським авантюрам Майка Фінка і Німрода Вайлдфаєра, життєписів божевільного жартівника Ральфа Стекпола та ін.) засвідчує, наскільки значущим був цей слоган для публікацій американських сміхотворців першої половині XIX сторіччя. В них увиразнено катастрофічний дефіцит довірливих стосунків між читачем і автором у його традиційній ролі передавача змісту. Піонери національної гумористики усіма можливими способами

намагалися знищити читацьку віру у можливість існування єдиного змістового осереддя своїх текстів. Заради досягнення цієї мети вони брали на озброєння особливу стратегію популярного мистецтва, закорінену у тотальній дезорієнтації та руйнації усталених норм сприйняття літературних творів.

Збірка «The Crockett Almanac» належать до величезної групи творів, які маніфестували характерну підривну стилістику американської популярної літератури дев'ятнадцятого століття, типовими ознаками якої були несподівані поєднання абсолютно несумісних образів, хаотична фрагментарність сюжету і раптові зміни часопросторової перспективи. Подібні поетикальні властивості були притаманні ірраціональній стилістиці американської сенсаційної літератури. Але у гумористичних творах цей підривний ірраціоналізм значно вивищувався над загальним рівним специфічної наративної техніки або літературної стратегії та набував статусу єдино можливої мистецької цінності, що реалізовувала свою бунтівну демократичну сутність, безжально знищуючи найменші ознаки змістовності й раціональності.

Нестримна гротескова жорстокість і абсурдна фантастичність гумористичних творів слугували свідомим літературним замірам їхніх авторів. Найяскравіші зразки вирізнялися не лише граничною відвертістю зображення найтемніших аспектів людської натури і життя тогочасної Америки, але й винятковою здатністю перенаправляти руйнівну енергії ірраціональної стилістики у сферу лінгвістичної «вільної гри», котра віддаляла популярні гумористичні твори від актуальної суспільно-політичної проблематики, якою переймалися творці викривальних сенсаційних опусів на кшталт бестселерів Джона Ніла, Марії Монк і Джорджа Ліппарда.

У жодному з відгалужень популярної літератури Сполучених Штатів першої половини дев'ятнадцятого сторіччя дикунський демократизм і невирішувальні протиріччя національного буття не втілювалися з такою силою і виразністю, котрі були притаманні підривному гумору Фронтиру. Його провідними репрезентантами були так звані «крикуни» або ж «скунси-ревуни» («screamers» та «ring-tailed roarers») [1, с. 348]. Вони вирізнялися непомірною

самовпевненістю і пристрастю, що перехлюпувала через край, до надміру гучного висловлювання своїх фантастичних і божевільних думок з приводу абсолютно всього, що потрапляло їм на очі. Вживаним було й іменування «скунси-ревуни», котре вміщувало ще й натяк на нестерпний сморід і огидний голос скунса – вигаданої тварини-тотему гумористів Фронтиру.

Узагальнений образ «крикуна» Фронтиру поєднував прикмети практично всіх персонажів тогочасної популярної літератури. Але більш за все нагадував стереотипного виправданого злочинця сенсаційних кримінальних романів. Унаслідок гумористичної гіперболізації він обертався ще й на міфологізованого супергероя-месника, котрий вдавався до жахливих злодіянь заради помсти не лише суспільним кривдникам простолюду, але й силам самої природи, небезпечному супротивнику підкорювачів нових земель.

На початку 1820-х років «крикуни» почали скидатися на демократичних напівбогів, котрі втілювали гіперболізовані риси характеру піонерів Фронтиру: варварську жорстокість і войовничість, схильність до нестримного пияцтва і розпусти, відверто расистське ставлення до негрів і «червоношкірих». 1821-го року гучно заявив про свою появу Майк Фінк. У 1830-ті роки на книжковий ринок Америки вдерлося відразу двоє крикунів: Дейві Крокет і Німрод Вайлдфаєр. Наприкінці тридцятих років до їхньої галасливої компанії приєднався Ральф Стекпол. З цього часу популярна гумористична література регулярно поповнювалася новими «крикунами» та «ревунами», загальну кількість котрих сьогодні неможливо точно визначити. Серед них були й жінки (Кейті Гудгріт, Сел Фангус, Флоріда Фьюрі, Анна Вірлвінд Крокет та ін.), котрі, подібно до чоловіків, не лише сперечалися з корумпованими політиками і зажерливими багатіями, вдаючись до насильства і брудної лайки, але й захоплювалися міцним саморобним віскі та амурними походеньками.

Американські літературознавці вже звернули увагу на гумор «крикунів» Фронтиру, проте його культуральне значення та істотний вплив на літературу доби романтизму ще залишаються на маргінесах наукових інтересів академічної спільноти. Лише невелика група дослідників, серед котрих перед

веде професор Дейвід Рейнольдс, намагається привернути увагу до цього непересічного феномену демократичної словесності. Вони послідовно реалізують тезу про те, що прикордонні «крикуни» увиразнювали національно-специфічну підривну свідомість американської демократії, яка відчайдушно шукала порятунку від невирішувальних парадоксів життя у вільному від логоцентричних обмежень світі гумористичної абсурдності та анархії.

Підривний гумор варто розглядати як ту складову дискурсу американської літератури дев'ятнадцятого століття, котра перебувала у постійному оновленні: від творів ранніх гумористів з глибинки і жартівливих історій романтика Вашингтона Ірвінґа до появи текстів, які ввібрали радикально-демократичну риторику авторів сенсаційних романів, що зрештою призвело до виникнення урбаністичної гумористичної літератури 1850-х років. Сміливі стилістичні інновації, з якими постійно експериментували представники підривного гумору Фронтиру, нагадували справжню лінгвістичну революцію, котра віддзеркалювала визначальні процеси становлення національної культури та впливала на створення найзначніших текстів північноамериканського романтизму.

Підривний гумор слугував за джерело численних «чорних жартів», присутніх на сторінках ледь не кожного твору класики «Американського Ренесансу» (у першу чергу це стосується риторичних нападів на «довірливих» читачів у творах Е.А.По, Н.Готорна і Г.Мелвілла) та оптимістичних філософських есеїв лідерів трансценденталізму. Він також став джерелом захоплення фундаторів національного романтизму гротесковими і фантастичними образами і похмурими розмислами про абсурдність існування людини у світі невирішувальних контроверсій новочасного американського буття. З огляду на багатовекторну природу впливу національного підривного гумору на літературний процес дев'ятнадцятого сторіччя, існують усі підстави стверджувати, що за його відсутністю північноамериканський романтизм міг не сягнути свого унікального національного колориту і потужної мистецької енергетики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Reynolds D. Beneath American Renaissance. The Subversive Imagination in the Age of Emerson and Melville / David Reynolds. – Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1988. – 625 p.
2. Rourke C. American Humor: A Study of the National Character / Constance Rourke. – New York : NYRB Classics, 2004. – 258 p.

УДК 811.161.1:070

Сербина Т.Г.
г.Ривне

ИРОНИЯ И ПОДТЕКСТ КАК ФОРМЫ НЕПРЯМОЙ КОММУНИКАЦИИ В ГАЗЕТЕ

Аннотация В статье рассматривается понятие непрямой коммуникации, способы выражения и приемы ее использования в качестве планируемого стилистически маркированного средства в аналитических статьях ведущего журналиста и редактора еженедельника «Зеркало недели» Юлии Мостовой. Среди приемов анализируются ирония, эвфемизмы, окказиональное речетворчество, метафоры, перифразы.

Ключевые слова: непрямая коммуникация, язык газеты, подтекст, ирония, эвфемизмы, окказионализмы, метафора.

На непрямую коммуникацию как языковую категорию впервые обратили внимание ученые в конце XX века. Проф. Дементьев положил начало исследованию теории непрямой коммуникации, дал определение и обозначил рамки этого явления, раскрыл основные средства выражения непрямой коммуникации, представил жанровые аспекты непрямой коммуникации [1].

Основные исследования в этой области принадлежат таким ученым, как Т. А. Гридина, А. П.Марюхин, Т. В. Нестерова, Л. П. Крысин, Э. Э. Паремузашвили, И. И. Прибыток, К.Ф. Седов, М.М. Филиппова и ряду других [Подробно об этом: 4]. Эти исследования основывались